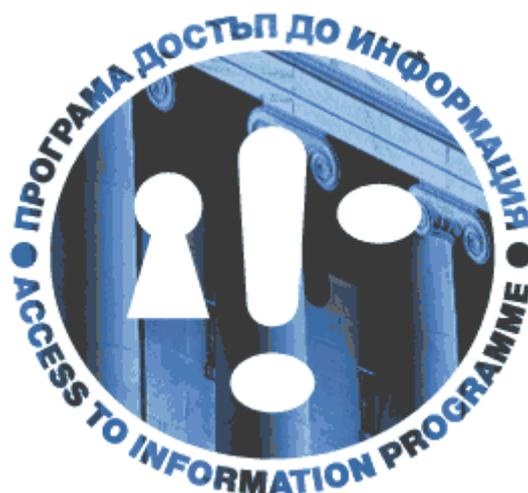

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

**Програмни и институционални постижения на Програма
достъп до информация(ПДИ)
януари – декември 2016 година**

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Следвайки своята мисия – да подпомага упражняването на правото на информация, заложено в член 41 на Конституцията на Република България – ПДИ работи за постигане на следните дългосрочни цели:

- Да насърчава търсенето на информация чрез образование на гражданите в сферата на правото да знам.
- Да работи за прозрачност на управлението на различни нива, застъпвайки се за по-активно предоставяне на информация.

През 2016 г. екипът на ПДИ работи в няколко направления за постигане на своите дългосрочни цели:

1. Застъпничество за по-добро законодателство в областта на правото на достъп до информация и неговите ограничения.
2. Наблюдение на практиките на предоставяне на информация.
3. Предоставяне на правна помощ в случаите на търсене на информация, в случаите на отказ за предоставяне на информация, включително и представителство в съда.
4. Разяснителни кампании и обучения по правото на достъп до информация.
5. Участие в публичния дебат по въпросите на достъпа до информация и свободата на изразяване.
6. Сътрудничество на национално, регионално и международно ниво.
7. Институционално укрепване и развитие.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Съдържание

1. Застъпничество за по-добро законодателство.....	4
2. Наблюдение на практиките по предоставяне на информация.....	6
3. Правна помощ.....	11
4. Кампании, обучения и подкрепа на журналистически разследвания	23
5. Медийни участия, издания на ПДИ	31
6. Сътрудничество на национално, регионално и международно равнище	42
7. Институционално укрепване и развитие	47

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Основните постижения в посочените направления

1. Застъпничество за по-добро законодателство

Застъпничеството за законодателство за достъпа до информация, прозрачност и отчетност на публичните институции, отговарящо на международните стандарти е стратегическа дейност на ПДИ от основаването на организацията до сега.

След обнародването на ЗИД на ЗДОИ през декември 2015 г. усилията на екипа на ПДИ през 2016 г. бяха съсредоточени в различни инициативи за разясняване на промените в закона и усъвършенстване на методологията за наблюдение на прилагането му.

Едновременно с тези си дейности екипът на ПДИ участваше активно в обсъждането на законодателни инициативи, свързани с прозрачността, антикорупционни политики и баланса между прозрачността и защита на личните данни.

След публикуването на проект на Закон за предотвратяване на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество, обявен за обществено обсъждане на 02.03.2016 г., експерти на ПДИ подготвиха [становище](#) по проекта за закон, което беше внесено в Министерски съвет на 16 март 2016 година.

Ръководителят на правния екип на ПДИ беше поканен от работната група, подготвила законопроекта да представи основните критични бележки на ПДИ.

ПДИ се включи и в дебата относно измененията в Закона за електронните съобщения, като публикува [коментар](#) за историята на дебата по закона и неговите промени в информационния бюлетин на ПДИ, [Брой 5\(149\), 2016 г.](#)

Представители на ПДИ участваха във всички срещи, свързани с обсъждането на проекта за трети план по [инициативата „Партньорство за открито управление“](#) със заинтересовани групи.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

На 22.06.2016 година ПДИ внесе своето [становище](#) по 3 национален план за действие в рамките на инициатива „Партньорство за открито управление” от 1 юли 2016 – 30 юни 2018 г.

В поредица от медийни участия в периода май – декември 2016 г. бяха изложени критичните бележки на ПДИ към внесения в парламента законопроект за противодействие на тероризма, вкл. относно разширените възможности за подслушване и достъп на службите за сигурност и др. до данни за трафика на електронни съобщения.

Съвместно с Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси ПДИ внесе през май 2016 г. в Комисията за защита на личните данни [мотивирано искане](#) за становище относно приложението на чл.17, ал.2 от ЗПУКИ и по-конкретно – публичността на подаваните декларации относно конфликт на интереси.

Ръководителят на правния екип на ПДИ бе включен в работни групи към Министерството на правосъдието по изменение и допълнение на Наказателнопроцесуалния кодекс и Наказателния кодекс, вкл. с цел подобряване на текстовете, свързани с отговорността за обида и клевета, в изпълнение на решенията на Европейския съд по правата на човека по дела срещу България (вкл. Касабова с/у България, водено със съдействието на ПДИ).

На 02.09.2016 г. изпълнителният директор на ПДИ и ръководителят на правния екип взеха участие в [среща](#) с председателя на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), членове и експерти на комисията, на която бе договорено сътрудничество по отношение утвърждаване на прозрачността на институцията.

Оценка на дейността: Дейността на екипа на ПДИ по мониторинг и застъпничество за законодателство в областта на достъпа до информация, прозрачността и отчетността на управлението е стратегическа за организацията от създаването ѝ досега.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Целта на застъпническата дейност на организацията през 2016 година беше разясняване на промените в закона за достъп до обществена информация от декември 2015 г. и последвалите такива от 2016 г., но и участие в дебатите за свързано законодателство.

Продукти: становища, публикации, медийни дебати, участие в работни групи и дебати в парламента.

Необходими ресурси за дейността: В тази дейност са ангажирани двама от юристите и изпълнителния директор на ПДИ за наблюдение на законодателни инициативи, проучване на европейско и чуждо законодателство, подготовка на становища, представянето им в работни групи, парламентарни комисии и медийно участие. В отразяването на становищата и систематизирането на медийното отразяване на дебатите и участието на представители на екипа на ПДИ е ангажиран и комуникационният координатор на ПДИ.

2. Наблюдение на практиките по предоставяне на информация

Наблюдението на практиките по предоставяне на информация е втората, но не по значение, стратегическа дейност на ПДИ. Тя се осъществява чрез систематизиране на случаите, постъпващи в ПДИ за правна помощ; чрез анализ на съдебната практика по случаи на обжалвани решения за предоставяне или отказ на достъп до обществена информация; чрез систематизация на докладите на координаторите на ПДИ в областните градове на страната; чрез отчитане на докладите на правителството за прилагане на ЗДОИ през годината; чрез специално разработена методология на оценка на активната прозрачност на публичните институции.

Случаите, постъпили в ПДИ за правен съвет и консултация,

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

се записват във вътрешната информационна система, заедно с направените консултации по тях. Този регистър дава възможност за систематизирането на казусите по различни показатели.

Систематизирането на съдебната практика по ЗДОИ се прави непрекъснато, като един път месечно се подготвя преглед на развитието на съдебните дела като публикация в месечния бюлетин на ПДИ.

На годишните срещи на екипа на ПДИ с координаторите се прави обзор на проблемите, свързани с достъпа до информация в областите на страната. Тези доклади на координаторите се имат предвид при изготвянето на годишния доклад за състоянието на достъпа до информация.

ПДИ извършва специализирани и целенасочени проучвания за прилагането на ЗДОИ от 2001 г. През 2010 година ПДИ разработи интернет базирана платформа за проучване на изпълнение на задълженията на органите на изпълнителната власт да публикуват определени категории информация на своите интернет страници. От тогава досега екипът на ПДИ прави тези проучвания един път годишно. След приключване на оценката на страниците резултатите се публикуват в Интернет страницата на ПДИ – на български¹ и английски².

И през 2016 г., в периода 10 март до 23 април³, екип на ПДИ прегледа и оцени 565 Интернет страници на 565 административни структури на изпълнителната власт на централно, териториално и местно ниво, публично правни субекти, задължени да предоставят информация и независими органи на власт.

Оценката на сайтовете бе направена на основа на 118 (126 за общините) индикатори обединени в 3 групи, обхващащи стандартите за активно

---

¹ http://www.aip-bg.org/surveys/2016_година/103424/

² <http://www.aip-bg.org/en/surveys/2016/108511/>

³ През 2016 г. проучването беше стартирано и приключено по-късно от обикновено, поради необходимостта да се отчете предвидения в ЗДОИ тримесечен срок за изпълнение на задълженията за активно публикуване онлайн.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

публикуване. Екипът трябваше да оценява дали е публикувана информация, според задълженията на институциите по чл. 15 ал.1 и ал.2 и 15а ал.2 и ал.3:

- Институционална - нормативна уредба, функции, услуги, информационни масиви;
- Организационна структура, контакти;
- Оперативна информация - актове, стратегии, планове, дейности;
- Финансова и друга прозрачност – бюджети и финансови отчети, декларации за конфликт на интереси;
- Наличието и съдържанието на секциите по достъпа до информация.

В рамките на проучването през 2016 бяха подадени и 565 заявления с искане за предоставяне на електронно копие на съответните актове, уреждащи организацията и движението на документооборота в институцията. Базата данни визуализира [резултати по индикатори](#); [по институции](#); [статистика на получените отговори](#) на електронните заявления, [Рейтинг на активната прозрачност 2016](#); [Рейтинг на активната прозрачност на общините в България 2016](#); [Рейтинг на активната прозрачност на централните органи на власт в България 2016](#).

Резултатите от оценката на финансовата и бюджетна прозрачност на общините в България се онагледява чрез [Карта на финансовата и бюджетна прозрачност](#) .

Резултатите от годишното проучване очертават проблемите, дават възможност да се проследят тенденции в практиките на активната прозрачност за няколко години.

Достъпността на индикаторите за оценка и възможността за различни справки в интернет страницата на ПДИ е важен инструмент в застъпничеството за по-прозрачни институции и допринася за подобряване на активната прозрачност на институциите, предоставяйки им готов модел за работа.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Резултатите от проучването и Рейтинга на активната прозрачност '2016 бяха представени на 26 април 2016 г. в Пресклуба на БТА и на информационни дни в градовете Ямбол, Сливен, Смолян и Стара Загора, Търговище и Разград.

Анализът на резултатите от проучването беше публикуван в бюлетина на ПДИ⁴ и е основа за препоръките в годишния доклад за състоянието на достъпа до информация в България на ПДИ. В този традиционен доклад (16 доклада след приемането на ЗДОИ през 2000 година) се представят в систематизиран вид резултатите от наблюдението на практиките през изтеклата година, анализират се постъпилите законодателни промени и съдебната практика по прилагането на ЗДОИ. Докладът съдържа и препоръки към органите на законодателната и изпълнителната власт в България за подобряване на практиките по осигуряване на достъп до обществена информация.⁵

Докладът за състоянието на достъпа през 2015 г. беше представен на пресконференция в Пресклуба на БТА на 5 април 2016 г.

Оценка: Дейността по наблюдение на практиките на достъпа до информация е сред стратегическите дейности на ПДИ. През годините бяха развити методологията и средствата, с които се наблюдава и систематизира практиката по достъпа до информация. През годините ПДИ разви и усъвършенства своята

---

⁴ [http://www.aip-bg.org/publications/Бюлетин/На границата на промените/107915/1000855634/](http://www.aip-bg.org/publications/Бюлетин/На_границата_на_промените/107915/1000855634/)

и [http://www.aip-bg.org/publications/Бюлетин/На границата на промените Втора част/103136/1000053166/](http://www.aip-bg.org/publications/Бюлетин/На_границата_на_промените_Втора_част/103136/1000053166/)

⁵ [http://www.aip-bg.org/publications/Годишни доклади за състоянието на достъпа/](http://www.aip-bg.org/publications/Годишни_доклади_за_състоянието_на_достъпа/)

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

собствена информационна система, която е базирана на интернет платформа. Модули за наблюдение в нея са „Случаи“, „Съдебни дела“ и „Проучвания“.

ВИС дава възможност за аналитични справки за тенденциите в търсенето на информация ит публичните институции.

Особено успешен е продуктът на ПДИ за оценка на активното публикуване на информация от публичните институции. През 2016 година предизвикателството бе да бъде усъвършенствана методологията на оценката като се включат и новите задължения на институциите и едновременно с това да се отчете и новото задължение за публикуване в тридневен срок от създаването на информацията.

Модулната система за управление на информацията позволява лесна визуализация на резултатите от проучването на Интернет страниците на институциите от изпълнителната власт, както на български: http://www.aip-bg.org/surveys/2016_година/103424/, така и на английски език: <http://www.aip-bg.org/en/surveys/2016/108511/>. Възможностите за проверяване на резултатите по индикатори, генериране на различни видове рейтинги, сравнителният рейтинг от последните 3 години повишиха интереса на потребителите към секция „Проучвания“ на страницата на ПДИ: <http://www.aip-bg.org/surveys/>.

Възможността на представители на институциите да проверят резултатите си по индикатори се оценява високо от проучваните институции. Медийният интерес към Рейтинга на активната прозрачност е изключително голям.

Продукти: Модел на активната прозрачност; състоянието на активното публикуване онлайн по индикатори и по институции към определен момент; рейтинг активната прозрачност на институциите към определен момент, карта на финансовата и бюджетна прозрачност на общините; сравнителен рейтинг на прозрачността на институциите по години; аналитичен доклад за състоянието на достъпа отразяващ състоянието на активното публикуване, законодателството, проблеми на търсенето на информация, съдебната практика по ЗДОИ и придружен с препоръки към законодателната и изпълнителната власт.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Необходими ресурси:

1. Четирима юристи, които предоставят правна помощ и записват консултациите и документите и отделеното време в базата данни;
2. Юристи, извършващи преглед на нови законови задължения за онлайн публикуване;
3. Методолог-анализатор за отразяване на промените в системата за наблюдение и оценка на интернет страниците;
4. Възможност за договор със системните администратори от „Светлозар Онлайн“, обновяващи системата за наблюдение и оценка;
5. Изследователи, които правят оценката на страниците на основата на заложените индикатори. Обработват получените документи.
6. Екип за анализ на практиките през годината, подготовка, оформление и публикуване на доклада „Състояние на достъпа до информация“.

3. Правна помощ

Обща характеристика

Предоставянето на правна помощ продължава да е сред приоритетните дейности за ПДИ. През 2016 г. в някои от постъпилите случаи бяха консултирани още на първоначалния етап от търсенето на информация, когато правният екип даде съвет и/или подготви заявление за достъп до информация. В друга категория случаи правна помощ бе оказана след отказ за предоставяне на информация.

Запазва се тенденцията към намаляване на броя на консултираните случаи – **296** за 2016 г., за сравнение през 2015 г. броят им е **322**, а през 2014 г. - **391**.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Остава висок броят на консултациите по постъпилите случаи – за 2016 г. те са **821**, малко повече от предходната 2015 г., когато бяха **806**.

Най- много са случаите, в които е търсена правна помощ при отказ от предоставяне на информация – 113, следвани от от търсене на консултации при подаване на заявление – 101.

Прави впечатление, че през 2016 г. по-сериозно е търсенето на информация от органите на местното самоуправление, докато през предходните години по-често информация е търсена от централните органи на изпълнителната власт.

Голяма част от постъпилите случаи – 101 не са приключили, от постъпилите 296 случая, 38 са продължили като съдебни дела.

Съществена част от правната помощ, оказвана от юридическия екип на ПДИ, е и изготвянето на жалби до съда и представителство по дела на заявители, потърсили помощта на организацията (подробна информация за съдебните дела е представена във втората част на т. 3 от този доклад).

Брой на постъпилите случаи:

Случаите, в които е предоставена правна помощ в периода януари – декември 2016 г. са **296**⁶. Търсещите информация са поискали помощта ни директно в офиса, по e-mail или телефон.

В зависимост от характера и правната им квалификация, обособяваме постъпилите случаи в три групи:

- преобладаващата част от тях отразяват практики по неспазване на задълженията на институциите по ЗДОИ – **278** случаи;
- следващата група случаи са свързани с нарушения на правото на защита на личните данни – **8**;

---

⁶ Броят на предоставените консултации по постъпилите случаи е по-голям – **821**, тъй като по някои от случаите са предоставени повече от 1 консултации.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

- случаи, свързани с нарушения на правото да се търси, получава и разпространява информация – 7
- повторно използване на информация – 2 и др.;

Кой търси информация най-често

Практиката на ПДИ показва, че най-често информация по реда на ЗДОИ се търси от граждани, журналисти и неправителствени организации. И през 2016 г. най-много консултации са предоставени на граждани, потърсили правната помощ на екипа на ПДИ - в **122** случая. От неправителствени организации са постъпили **79** случая, в **67** са ни потърсили журналисти и координатори на ПДИ от централни и местни медии.

В **14** случая екипът ни е бил потърсен за консултация от служители в администрацията, в **6** – от представители на бизнеса и др.

От кои институции се търси информация

Най-голям е броят на случаите, в които търсещите информация се обръщат към институциите на местната власт /кметове и общински съвети/ - **105** случая и централните органи на изпълнителната власт – **79** случая.

По-рядко консултациите касаят търсене на информация от териториалните органи на изпълнителната власт – **29** случая и публичноправни субекти и организации – в **23** случая, от органите на съдебната власт – **22** и др.

В базата данни на ПДИ са регистрирани **17** случая на предоставена правна помощ без да е въведен ответник по случая – това са случаи, в които екипът ни е бил потърсен за обща консултация по закона или е бил поставен въпрос за това как се развива едно съдебно дело, в какви срокове и др.

Най-чести основания за отказ

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

От постъпилите в ПДИ случаи през 2016 г. остава голям броят на мълчаливите откази – **31**. От отказите по същество преобладават засягане интересите на трето лице - **15** и лични данни – **12**. Намаляват отказите, основани на защита интересите на третото лице – **15**, а през предходната година бяха **24**. Това се дължи на направените законодателни изменения в разпоредбата на чл.31 от ЗДОИ – в новата редакция липсата на изявление от третото лице се смята за съгласие исканата обществена информация да бъде предоставена на заявителя.

Позоваване на чл.13 ал.2 от ЗДОИ (подготвителна информация и такава без самостоятелно значение, мнения и позиции при преговори) е налице в шест от постъпилите случаи, държавна тайна – три, търговска тайна – два и др..

Често търсена информация през 2016 г.

През годината екипът ни предостави правна помощ по случаи, които касаят разкриване на информация в различни сфери от обществения живот, като най-често тя е търсена в следните области:

Информация, касаеща градоустройство и пътна инфраструктура

Търсената информация е безусловно публична и е свързана с достъп до публични регистри за разрешения за строеж, премахване на незаконно строителство, доклади по изпълнение на големи инфраструктурни проекти, включително такива финансирани по европейски програми, общински устройствени планове, договори за обществени поръчки за реконструкции в обществени градски части. Това е все информация, която би трябвало да е лесно достъпна и в много от случаите би трябвало да е публично достъпна в интернет страниците.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Информация за проверки и контролна дейност

Търсената информация е свързана с доклади от проверки на органите на власт, установени нарушения и нередности, одитни доклади и други.

Информация за разходване на публични средства

Значителен е интересът на гражданите и към изразходването на публични и бюджетни средства за развлекателни събития, за командировки, за медийни услуги, за адвокатски и правни услуги, за общински предприятия.

Прозрачна администрация

Значителен е броят на заявленията, с които се търси повече прозрачност за работата на администрацията, за конкурси, проведени от органа на власт, за възнагражденията на служители по европейски програми и други.

Достъп до информация в сферата на защита на животните

Повечето от общините имат бюджетно финансирани програми за преодоляване на проблема с бездомни животни. И през 2016 г. се търси информация от общините или от общинските приюти относно изпълнението на тези програми и изразходването на публични средства за решаване на проблемите.

Търсене на информация от публичноправни организации

Търсенето на информация от общински училища, болници, държавни университети, от общински ВиК се увеличава. Заявителите искат информация за изразходвани средства, за общите условия по договорите, за правилата за осигуряване на безопасността на учениците, за възнаграждения на ръководството.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Информация за околната среда

Търсенето на информация в тази област е главно за решения или доклади за оценка на въздействието на околната среда, свързани с инвестиционни предложения или намерения.

Информация, свързана с управление и разпореждане с държавно и общинско имущество

Със заявления се търси информация за договори, с които се предоставят за ползване общински имоти, стопаниства се държавна собственост, извършват се разпоредителни сделки с недвижими имоти частна държавна собственост и др.

Информация, свързана с процеса на вземане на решения

Макар информацията, свързана с процеса на вземане на решения, да подлежи на ограничения до определен период, то според закона при ограничаването на достъпа администрацията би трябвало да прецени дали не наделява обществения интерес от нейното предоставяне. Според постъпващите в ПДИ случаи такъв баланс на интереси и права не се прави. Отказват се финансови обосновки на постановления на МС, отказват се подготвителните документи за издаване на заповед на кмета на общината, отказват се протоколи от заседания на работни групи и др.

Информация, касаеща здравето, живота и безопасността на гражданите

По начало информация, предотвратяваща опасност за здравето, живота и собствеността на гражданите трябва да се публикува в интернет и органите, които разполагат с нея би трябвало да използват всички информационни канали за оповестяването ѝ на гражданите. Все още такава информация се отказва по подадени заявления.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Съдебни дела

Статистика

Правният екип на ПДИ продължи да оказва правна помощ на граждани, неправителствени организации (НПО) и журналисти, подкрепяйки обжалването в съда на случаите на отказ на достъп до информация. През 2016 г. правният екип на ПДИ е подготвил общо **66** жалби и писмени защиты в помощ на търсещите информация (**23** – по случаи на граждани, **18** – на НПО, **25** – на журналисти).

През 2016 г. правният екип на ПДИ е изготвил **49** жалби. Първоинстанционни жалби – **40** (Върховен административен съд – **5**, Административен съд София-град – **18**, Административен съд София-област – **2**, Административни съдилища в страната – **15**); касационни жалби – **8** и частна жалба - **1**.

От изготвените **40** първоинстанционни жалби - **25** са срещу изричен отказ да се предостави достъп до информация, а тези срещу мълчалив отказ са **13**.

Изготвени са две първоинстанционни жалби по случаи, които не са свързани с откази да бъде предоставен достъп до информация. Жалба от името на група журналисти срещу заповед на председателя на Върховния административен съд (ВАС) в частта ѝ, с която са одобрени *Вътрешни правила за заличаване на личните данни в публикуваните съдебни актове в интернет страницата на съда*. Жалба срещу решение на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) за установяване на нарушение от страна на Георги Сербезов (Пловдив) при създаването на интернет сайт zdoi.gkzj.org, в който е публикувана практика на ВАС по ЗДОИ.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

През 2016 г. в **54** случая от страна на ПДИ е осигурено процесуално представителство по съдебни дела срещу отказ да се предостави информация. В този период правният екип на ПДИ е изготвил **17** писмени защиты по дела, водени с подкрепата на организацията.

В периода са постановени **81** съдебни акта (решения - **68** и определения - **13**) по дела, водени с подкрепата на ПДИ (Върховен административен съд – **31**, Административен съд – София град – **25**, Административен съд София-област – **4**, Административни съдилища в страната – **21**). В **55** случая (68%) съдът се е произнесъл в полза на търсещите информация и в **20** (25 %) случая в полза на администрацията. В **6** (7%) случая съдът се е произнесъл частично в полза на търсещия информация и частично в полза на администрацията.

Към момента са насрочени съдебни заседания по **30** дела, водени с подкрепата на ПДИ (**22** през 2017 г. и **8** през 2018 г.).

Подробно описание на водените през 2016 г. дела виж на:

http://www.aip-bg.org/cases/Анотации_на_дела_2016_г/208986/

и пълен преглед на:

http://www.aip-bg.org/publications/Бюлетин/Съдебни_дела/109417/1000889606/

Поставени и разрешени проблеми в съдебната практика през 2016 г.

Мълчаливи откази

Съдът отменя мълчаливите откази и връща на органа за произнасяне. Това е стабилна практика. Такива са решенията относно мълчанието на *кмета на*

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

*Община Елин Пелин, кмета на община Ямбол, кмета на район „Лозенец”,
София, кмет на община Смолян*

Прозрачност на обществени поръчки, достъп до договори и информация за изпълнението им

През годината бяха отменени като незаконосъобразни редица откази да се предоставят договори, по които общини и други публични институции са възложители. Съдът постанови да бъде предоставен договора между община Благоевград и веригата „Lafka” за поставяне на търговски обекти в центъра на града. Решението е обжалвано от кмета с касационна жалба.

Върховният административен съд отсъди окончателно да бъде предоставена цялата документация, свързана с разполагането на преместваеми обекти в Борисовата градина, София.

Отменени бяха и откази на община Перник да предостави договори по обществени поръчки за ограничаване на популацията от бездомни кучета, както и на община Кюстендил да осигури достъп до информация, свързана с приют за безстопанствени животни.

Вследствие на съдебно дело бе предоставен достъп до договор по проект „Интегриран проект за водния цикъл на гр. Ямбол – изграждане на ГПСОВ и довеждащ колектор, разширение и реконструкция на канализационната и водопроводна мрежа на гр. Ямбол”.

Съдът отмени отказ да бъде предоставен договор за обществена поръчка с възложител Център за спешна помощ – гр. София (ЦСП) за ремонт и поддръжка на линейките. Делото е висящо по касационна жалба пред Върховния административен съд.

Бяха отменени и отказите да бъдат предоставени доклади по изпълнение на договори на Националната компания „Стратегически инфраструктурни проекти” с фирми изпълнители, на договор за „Разработване на Плана за управление на НП „Пирин” за периода 2014-2023 с възложител дирекция Национален парк „Пирин” и на договора за актуализация на Плана за управление на ПП „Витоша”

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

за периода 2015-2024 с възложител дирекция Природен парк „Витоша“. След влезли в сила съдебни решения информацията за изпълнение на двата договора за управление на парковете „Пирин“ и „Витоша“ бе предоставена. В останалите случаи делата са висящи пред Върховния административен съд по касационни жалби.

Прозрачност на законодателния процес, разпределението на публични средства и контрола в държавната администрация

Съдът отмени отказ на Министерството на финансите да предостави достъп до финансовите обосновки на няколко законопроекта за изменения и допълнения в данъчните закони. Срещу решението е подадена касационна жалба от министерството.

Върховният административен съд потвърди окончателно решение на предходната инстанция за отмяна на отказ да бъдат предоставени докладни записки на общинския съвет в Божурище.

С решение от март 2016 г. Върховният административен съд окончателно отмени като незаконосъобразни две постановления на правителството от началото на 2014 г. за разпределение на средства към общините по Публична инвестиционна програма "Растеж и устойчиво развитие на регионите". Съдът прие, че постановленията за разпределение на близо 300 млн. лв. са постановени при неспазване на изискванията за прозрачност и обществено обсъждане на постановленията.

С окончателно решение от февруари 2016 г. Върховният административен съд прие за незаконосъобразен отказа на правителствената информационна служба да предостави доклади на Главния инспекторат за проверка в комплекс „Бояна“ и за спазване на работното време в правителствената администрация.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Прозрачност и интегритет на администрацията и висшите служители

В резултат на влезлите в сила съдебни решения по водени две съдебни дела бе предоставена информация за методиката за определяне на възнагражденията в БНБ и размера на изплатените възнаграждения за 2014-2015 управителя и подуправителите на БНБ.

През годината бяха обжалвани 11 отказа на областните дирекции на МВР да предоставят данни за имената на ръководителите на звената „Пътна полиция”. Съдът отмени отказите в повечето случаи (изцяло или частично). Повечето дела са висящи на втора инстанция пред Върховния административен съд.

Съдът отмени през ноември 2016 г. отказа на кмета на Столична община да предостави копие от декларацията за конфликт на интереси на бившия заместник-кмет на Столична община и настоящ председател на Комисията по финансов надзор Карина Караиванова. Отменен бе като незаконосъобразен и отказ на Министерството на културата да предостави документацията от проведен конкурс за позицията директор на театър.

Становища по дела пред Европейския съд по правата на човека

На 24 март 2016 г. Голямата камера на Европейския съд по правата на човека допусна искането на Артикъл 19, ПДИ и Унгарският съюз за граждански свободи да представят *amicus curiae* становище по делото *Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland* (application no.931/13) и на 11.04.2016 г. то бе внесено.

На 08 ноември 2016 г. Голямата камера на Европейския съд по правата на човека произнесе решение по делото *Magyar Helsinki Bizottság v. Hungary* (application no. 18030/11). С [решението](#) бе прието, че Унгария е допуснала нарушение на чл.10 от Европейската конвенция за правата на човека с отказа от страна на няколко полицейски управления да предоставят на Унгарския хелзинкски комитет информация относно имената на защитниците, назначени

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

служебно да защитават обвиняемите в досъдебната фаза, и броя на делата, по които е назначен всеки един от тях. С решението Голямата камера окончателно прие, че отказът да бъде предоставен достъп на информация, съхранявана от националните институции, която е от значение за обществения дебат, представлява нарушение на Конвенцията. През 2015 г. съвместно amicus curiae становище по делото представиха неправителствените организации Media Legal Defence Initiative, Кампания за свобода на информацията, Артикъл 19, ПДИ и Унгарският съюз за граждански свободи.

Оценка: Работата на правния екип на ПДИ може да бъде оценена като много добра. Правният екип, състоящ се от 4 човека – трима адвокати и един юрист на трудов договор, предоставяше правна помощ и консултации по казуси, в които се изисква навлизане в спецификата на дейността, преглед на голям обем документация и ориентация каква точно информация е нужна на клиента. Правният екип е ангажиран и с подготовка на становища по проекти на нормативни актове и участие в медийните дебати по определени теми, свързани със законодателство или с проблеми за прозрачността на работата на институциите.

Тази стратегическа дейност на ПДИ е недофинансирана. През 2016 г. въведохме практиката да предоставяме правна помощ срещу заплащане според минималната тарифа за предоставяне на правна помощ.

Продукти: Във вътрешната информационна система на ПДИ се записват казусите, които постъпват за правен съвет и коментар, записват се и създаваните документи, свързани с правната помощ. Едновременно с това се води подробна документация на случаи, в които се осъществява представителство в съда. Всеки месец в информационния бюлетин се публикува резюме на развитие на съдебните дела в рубриката „От съдебната зала” или публикация, свързана с някои характерни случаи, постъпили за правен съвет и консултация. Всеки шест месеца и годишно се прави

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

систематизация на съдебната практика. Периодични публикации за съдебната практика се подготвят и разпространяват в международната мрежа на застъпниците за свобода на информацията.

Необходими дейности и ресурси

1. В тази дейност участват четирима юристи, които предоставят правна помощ, трима от тях подготвят жалби, защиты и се явяват в съдебни заседания.
2. Систематизирането и анализът на съдебната практика са специфични дейности, които предполагат допълнителни усилия и умения. Те се извършват периодично от юристите.
3. Представянето на развитията в съдебната практика в България пред международните мрежи е също част от работата на правния екип.
4. За осъществяването на тази дейност е необходим и абонамент за правен софтуер, достъп до интернет, абонамент за някои правни издания.

Осигуряването на средства за правния екип, който предоставя безплатна помощ на заявители е все по-проблемно. Заетостта на юридическия екип не е свързана само с предоставянето на правна помощ при проблемни случаи, но и със застъпничеството за законодателство както и с обученията, които организира и провежда ПДИ.

4. Кампании, обучения и подкрепа на журналистически разследвания

Кампания за разясняване на ЗИД на Закона за достъп до обществена информация и подобряване на активната прозрачност на институциите в България

Една от приоритетните дейности на ПДИ през 2016 година беше кампанията за разясняване на измененията в законодателството за достъп до информация.

[Конференция „Достъпът до информация – инструмент за постигане на нашите цели“.](#)

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

На 29 януари 2016 г. Програма Достъп до Информация (ПДИ) проведе конференция на тема „Достъпът до информация – инструмент за постигане на нашите цели“.

Конференцията бе заключително събитие по проекта „Увеличаване капацитета на неправителствените организации при търсене на обществена информация“, BG05/1670, финансиран по Програма за подкрепа на НПО в България по ФМ на ЕИП 2009-2014 г. (www.ngogrants.bg).

Конференцията се проведе в Сити Хотел в София и бе посветена на приетите през декември 2015 г. промени в Закона за достъп до обществена информация. Бяха представени продукти и кампании на неправителствени организации, в резултат на използването на ЗДОИ.

Сред участниците бяха над 50 представители на неправителствени организации от София, Благоевград, Берковица, Варна, Бургас, Монтана, Перник. Гости от Министерски съвет представиха инициативите на правителството за повече прозрачност и откритост в управлението.

Информационни дни в страната

И през 2016 ПДИ организира Информационни дни „Достъп до информация“ в страната в рамките на проекта, финансиран от [Фондация Америка за България](#) - „Граждански център в подкрепа на прозрачността в обществения живот“. В рамките на информационните дни екип на ПДИ представи измененията и допълненията в ЗДОИ относно активно публикуване на информация, резултатите от оценката на активната прозрачност за съответната област, разясни правото на достъп до информация, представи развитията в съдебната практика по законодателството за достъп до информация, предостави правна помощ по конкретни питання на място. Интересът към тези срещи сред обществеността беше голям. Присъстваха 164 представители на местната и областната власт, журналисти, граждани и неправителствени организации в градовете Смолян (13 май 2016), Стара Загора (18 май 2016), Ямбол (14 юни 2016) и Сливен (15 юни 2016), Търговище (27 октомври 2016) и Разград (28

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

октомври 2016 г.).⁷ Особено голям беше интересът към Рейтинга на активната прозрачност за институциите от областта, в която се провеждаше информационния ден.

През 2016 ПДИ стартира платени обучения за администрацията по промените в ЗДОИ.

Първото обучение беше проведено съвместно с РААБЕ България ООД на 21 януари 2016 година за представители на регионалния инспекторат по образованието във Варна, директори на училища и детски градини на тема: ***Прилагане на Закона за достъп до обществена информация в училище, детската градина и обслужващото звено - процедури, задължения и изпълнение.***

На 23 март 2016 година експерти на ПДИ проведоха едnodневен семинар ***Прилагане на Закона за достъп до обществена информация*** за служители на Агенция държавна финансова инспекция.

На 7 април 2016 година беше проведен подобен семинар за представители на Държавен фонд „Земеделие“.

---

⁷ [http://www.aip-bg.org/news/Информационни дни Достъп до информация в Смолян и Стара Зага/20160520008288/](http://www.aip-bg.org/news/Информационни_дни_Достъп_до_информация_в_Смолян_и_Стара_Зага/20160520008288/)

[http://www.aip-bg.org/news/Информационни дни Достъп до информация в Ямбол и Сливен/20160615007991/](http://www.aip-bg.org/news/Информационни_дни_Достъп_до_информация_в_Ямбол_и_Сливен/20160615007991/)

[http://www.aip-bg.org/trainings/Търговище и Разград 2016/203110/](http://www.aip-bg.org/trainings/Търговище_и_Разград_2016/203110/)

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

На 9 юни 2016 г. семинар **Прилагане на Закона за достъп до обществена информация** беше проведен за представители на различни дирекции в Министерството на вътрешните работи.

На 16 юни 2016 г. едномесечен семинар **Прилагане на Закона за достъп до обществена информация** беше проведен с представители на различни дирекции и отдели на Министерството на правосъдието.

Подобно сътрудничество беше установено и с Комисията за водно и енергийно регулиране в по-дългосрочен план. Първият семинар с представители на КЕВР беше проведен на 3 и 4 ноември 2016 година.

И на 14 декември 2016 година беше проведен едномесечен семинар с представители на Държавната агенция „Национална сигурност“.

Интересът към проблематиката на достъпа до информация е голям. Екипът на ПДИ трябва да продължи да предлага платени обучения по измененията на ЗДОИ и практиките по прилагането му.

Още в началото на 2016 година ПДИ подготви и издаде пето допълнено издание на наръчника „Как да получим достъп до информация“.

Кампания за набиране на средства за достъпа до информация в България в платформата Indiegogo

<https://www.indiegogo.com/projects/28-september-right-to-know-day-awards-ceremony#/>.

Бяха събрани 4,483 USD от 32 дарители.

Програма достъп до информация благодари на всички дарители, които се отзоваха и участваха в дарителската кампания.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Кампания за популяризиране на правото на достъп до информация - Международен ден на правото да знам - 28 септември

Тази инициатива, възникнала пред 15 години на международна конференция в София, организирана от ПДИ, е вече широко призната и отбелязвана в цял свят.

Форматът, в който ПДИ отбелязва Международния ден на правото да знам – церемония с позитивни и негативни отличия, стана пример за колеги от други страни и доказа своя ефект за популяризирането на правото на достъп до информация в България. Всяка година на церемонията се събират приятели на достъпа до информация от цялата страна – журналисти, представители на институциите, граждани, неправителствени организации.

14-та церемония по връчване на награди в България

Наградите на церемонията за Международния ден на правото да знам, 28.09.2016, София

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

ПДИ връчи за четиринадесети път годишните награди за принос в свободата на информация по случай Международния ден на правото да знам. [Церемонията](#) се състоя в литературен клуб „Перото” в НДК на 28 септември 2016. Наградите за 2016 година бяха връчени в шест категории. Журито избра победителите от 41 номинации. Присъстваха над 80 представители на неправителствени организации, държавната администрация, журналисти, юристи, партньори, колеги и приятели на ПДИ.⁸

Интервюта с наградените публикувахме в месечния бюлетин през октомври.⁹

Подкрепа за журналистически разследвания

През 2016 ПДИ проведе втори конкурс за журналистически разследвания по обществено значими теми. Подкрепата за журналистическите разследвания е в рамките на проекта „Граждански център в подкрепа на прозрачността в общественения живот“, финансиран от Фондация „Америка за България“.

Началото на конкурса бе обявено с покана за проектни предложения, публикувана на 23 октомври 2015 на страницата на ПДИ и на специалната страница „Достъп до информация и журналистически разследвания“: http://www.ati-journalists.net/bg/investigations/Pokana_2015/203408/.

На заседание, проведено на 16 декември 2016, журито в състав: Александър Кашъмов, Боряна Димитрова, Гертана Жулева, Георги Ангелов, Ирина Алексиева, Орлин Спасов и Стоян Радев, одобриха девет кандидатури от общо 18 постъпили в рамките на едномесечния срок след обявяването на конкурса.

---

⁸ http://www.aip-bg.org/news/14_та_церемония_за_връчване_на_награди_по_повод_Международни/20160928007714/

⁹ http://www.aip-bg.org/publications/Бюлетин/Международният_ден_на_правото_да_знам_бе_честван_за_четирин/106476/1000694276/

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Това бяха: Доротея Дачкова, в. „Сега“; Спас Спасов, кореспондент на в. „Дневник“ и „Капитал“ за Варна; Йово Николов, в. „Капитал“; Красен Николов, Mediarool; Полина Паунова, Mediarool; Блага Георгиева – Байчева, в. „24 часа“; Мартина Бозукова, Mediarool; Десислава Лещарска, в. „Капитал“; Евелина Гечева, Академика.бг.

Те получиха финансиране и правна помощ от екипа на ПДИ за провеждането на своите разследвания, които извършиха в рамките на три месеца.

Темите, които обхванаха журналистическите разследвания са:

- *резултатите от европейското финансиране на проекти, целящи реформа в съдебната система (Доротея Дачкова);*
- *финансиране на частни медии през общински бюджети, договори за реклама с общински фирми и по проекти с европейско финансиране в 10 големи български общини (Спас Спасов);*
- *незаконната търговия с валута и връзките на търговците с Държавна сигурност (Йово Николов);*
- *липсата на финансова ефективност от работата на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество (Красен Николов);*
- *ефективността на информационната и медийна кампания, проведена от ЦИК за местните избори и националния референдум от октомври 2015 (Полина Паунова);*
- *случаи на осъдени, които не изтърпяват наказанията си, защото са избягали, укриват се или са в неизвестност, като част от поредицата „Бегълци от правосъдието“ (Блага Георгиева – Байчева);*
- *крайният ефект върху разходите за лекарства от връзките между лекари, фармацевтични компании и пациентски организации (Мартина Бозукова);*
- *дали издадените от РИОСВ– Бургас решения за преценка на необходимостта от екологична оценка са в ущърб на опазването на околната среда на черноморското крайбрежие (Десислава Лещарска);*
- *липсата на прозрачност и наличието на конфликт на интереси при избора и печата на учебници (Евелина Гечева).*

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

В рамките на своите разследвания журналистите направиха 22 публикации в различни медии. Статиите са публикувани на специализираната страница на ПДИ „Достъп до информация и журналистически разследвания“: <http://www.ati-journalists.net/bg/investigations/Razsledvania/205492/2016/>. Много от тях бяха препечатани в различни онлайн и печатни медии.

Оценка: Дейността по разясняване на правото на достъп до информация и неговите ограничения и постоянните кампании, които ПДИ провежда, са важен инструмент за все по-голямо познаване и използване на правото на информация. Другите приоритетни дейности на екипа и техните резултати са основата на разяснителната работа и на кампаниите. От друга страна резултатите, свързани с наблюдението, застъпничеството и правната помощ, не биха били толкова видими без кампаниите и разяснителната работа, която извършва екипът.

Особено резултатна е кампанията „Международен ден на правото да знам“. Изключително важни за подобряването на състоянието на достъпа са и информационните дни, които ПДИ провежда през годините в различни региони в страната.

Провежданите вече втора година конкурси за журналистически разследвания чрез използването на ЗДОИ и техните резултати допринасят за популяризирането на правото на достъп до информация.

Продукти: Модел за отбелязване на Международния ден на правото да знам;

Модел за отбелязване на Европейския ден за защита на личните данни;

Разработени програми и материали за обучения на различни групи;

Отработен механизъм за провеждане на кампании по въпроси, свързани с правото на информация.

Публикации на основата на журналистически разследвания, демонстриращи възможностите на ЗДОИ.

Необходими ресурси

1. Екип на ПДИ и координаторската мрежа за подготовка и провеждане на церемонията за МДПЗ

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

2. Финасово осигуряване на церемонията. През годините ПДИ се стреми да осигури финансиране на подготовката и провеждането на тази церемония. Последните няколко години церемонията се подкрепя от Фондация Америка за България.

3. Провеждане на церемонията за деня на защита на личните данни – подготовка и провеждане. Досега тази церемония се финансира от резервите на ПДИ. Външно финансиране не е осигурявано. Ето защо през 2016 г. не проведохме церемония.

4. Привличане на средства за финансиране на журналистически разследвания.

5. В платените обучителните програми, които проведоха през 2016 г., участват двама лектори от екипа на ПДИ. Желателно е да се инвестират средства в преиздаването на наръчник за администрацията по ЗДОИ, отразяващ последните промени в закона.

5. Медийни участия, издания на ПДИ

Медийно отразяване на дейността на ПДИ¹⁰

Медийните отразявания през 2016 г. са 241 (в това число и Информационния бюлетин на ПДИ). От тях 169 са в национални медии и 70 в местни медии.

Най-голям медиен интерес са предизвикали следните теми:

- Ден на правото да знам – 45 публикации
- Рейтинг на активната прозрачност и проучване на институционалните интернет страници – 44
- Годишен доклад за състоянието на достъпа до информация - 13
- Проект „ПДИ – Граждански център за подкрепа на прозрачността” – 23

---

¹⁰ http://www.aip-bg.org/publications/ПДИ_в_медиуме/

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

За 2016 година са публикувани и разпространени **12 броя на месечния електронен бюлетин** на ПДИ до **2 400 абоната**. Ето какво показва справката за публикациите в отделните рубрики:

- Правни коментари – 10 текста (това е общ брой на текстовете в рубриците „Коментар на юриста“ и „Коментари“)
- Новини – 59 новини, свързани с дейността на застъпниците за свобода на информация по света и развитието на достъпа до информация по света
- От съдебната зала – 49 новини, свързани с правната помощ и делата водени с помощта на юристите на ПДИ
- Текстове от координаторите на ПДИ – 9 текста, които са публикувани в рубриците „От координаторската мрежа“, „Приключение със заявление“ ,

През 2016 година (от 1 януари до 15 декември) има **178** уникални посещения в профила на ПДИ в **Информационния портал на НПО** (<http://www.ngobg.info/>). Това е с 18 повече от уникалните посещения през 2016 г. Както и миналата година, общият брой посещения е по-голям. Програма Достъп до Информация е сред най-посещаваните в Информационния портал на НПО в България за 2016 г.

Издания на Програма достъп до информация през 2016 г.

В началото на 2016 г. ПДИ издаде наръчника „Как да получим достъп до информация“

Как да получим достъп до информация,

Пето преработено издание, ПДИ, 2016, София

ISBN 978-954-9953-55-8

Текстът на наръчника е актуализиран в съответствие с промените в Закона за достъп до обществена информация, приети в края 2015 г.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Текстът на наръчника в интерактивна форма може да видите на:

<http://www.aip-bg.org/howto/Наръчник/>

Състоянието на достъпа до информация 2015 г.¹¹

През 2016 г. ПДИ подготви и публикува на страницата си годишен доклад „Състоянието на достъпа до информация в България 2015“.

Състоянието на достъпа до информация в България 2015, Програма достъп до информация, 2016, Стр. 85

ISSN 1314-0515 (online)

<http://www.aip->

[bg.org/publications/Годишни доклади за състоянието на достъпа/](http://www.aip-bg.org/publications/Годишни_доклади_за_състоянието_на_достъпа/)

Гражданско участие и достъп до информация (15 години ЗДОИ, 37 истории на НПО)

„Гражданско участие и достъп до информация (15 години ЗДОИ, 37 истории на НПО)“ е книга за битките на неправителствени организации в България, търсеци информация от органите на власт. Част от текстовете са лични позиции, изразени в интервюта, други са написани от адвокатите на искащите информация, защото заявленията им за достъп са получили отказ и търсенето е прераснало в съдебно дело. Трети от историите са разказани от журналисти, координатори на Програма „Достъп до информация“ в различните региони. Събрани

---

¹¹ http://www.aip-bg.org/publications/Годишни_доклади_за_състоянието_на_достъпа/

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

хронологично, те свидетелстват за случващото се с достъпа до информация през последните 10 години.

„Гражданско участие и достъп до информация”, Програма Достъп до информация, 2016, 140 стр., ISBN 978-954-9953-52-7

В края на 2015 година беше подготвен и заснет обучителния филм „Имам право да знам”. На 29 януари 2016 година филмът беше представен на конференцията на ПДИ [„Достъпът до информация – инструмент за постигане на нашите цели”](#) .

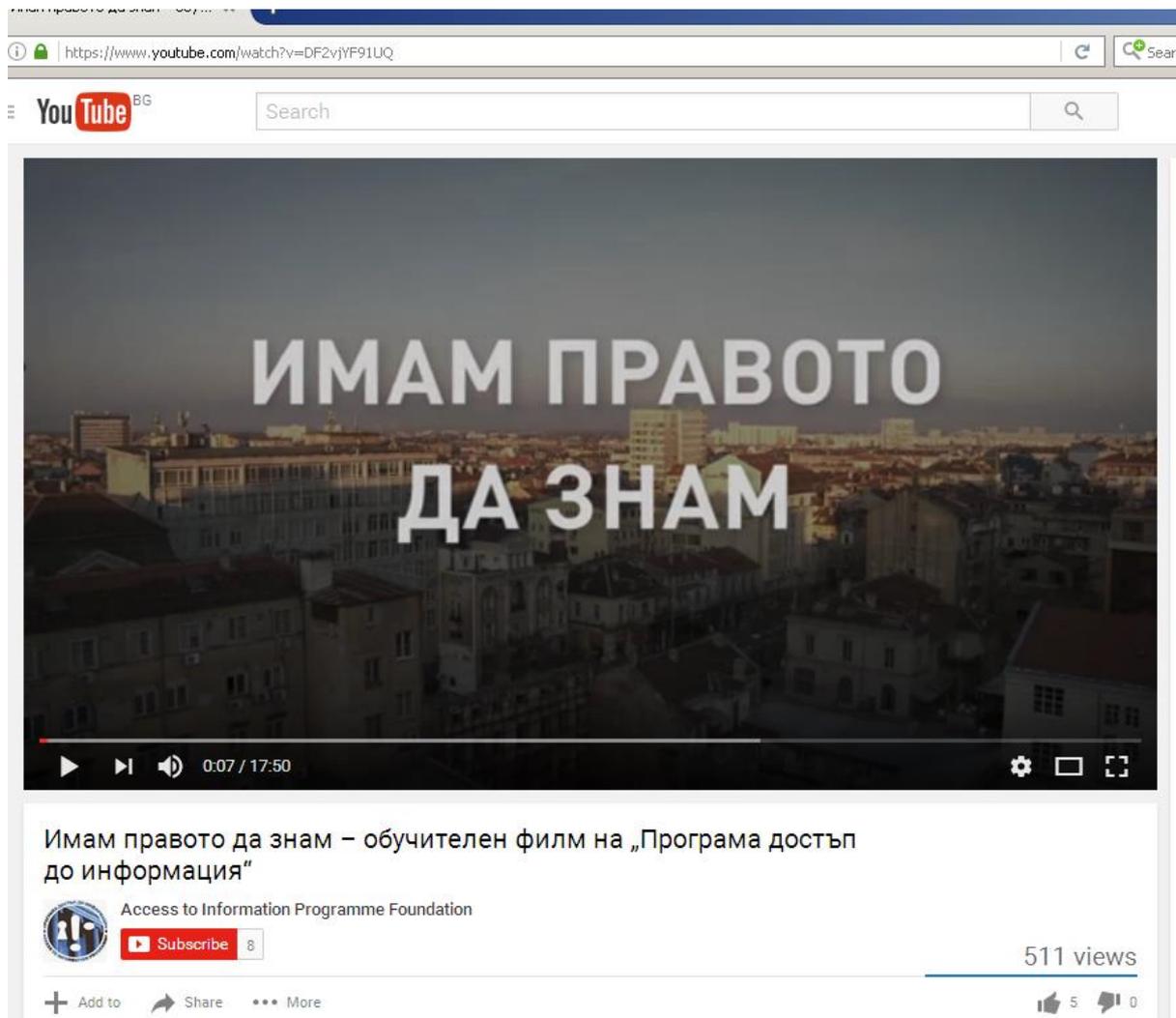
Официалната [примиера](#) на филма се състоя на 18.02.2016 г. в Център за култура и дебат „Червената къща“.

Филмът е достъпен на страницата на ПДИ и в youtube.

<http://www.aip-bg.org/video/play.php?id=101588> и

<https://www.youtube.com/watch?v=DF2vjYF91UQ>

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Освен информационният бюлетин и медийните публикации и изданията си ПДИ използва и други комуникационни канали за разяснителните си кампании и застъпническата си дейност в областта на достъпа до информация

Интернет страница www.aip-bg.org

ПДИ поддържа и обновява редовно основната си Интернет страница www.aip-bg.org. Тя е изключително добре разработен и популярен канал за информация за актуалните кампании, водени от ПДИ през годината, за новостите в законодателството, за важни съдебни дела, съдебни решения, коментари и препоръки, становища, доклади, наръчници и информационни и обучителни

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

материали по ЗДОИ, информация за организирани от ПДИ събития, филми, изготвени по поръчка на ПДИ и други. Стремим се нашите публикации да са достъпни на български и на английски език (<http://www.aip-bg.org/en/>).

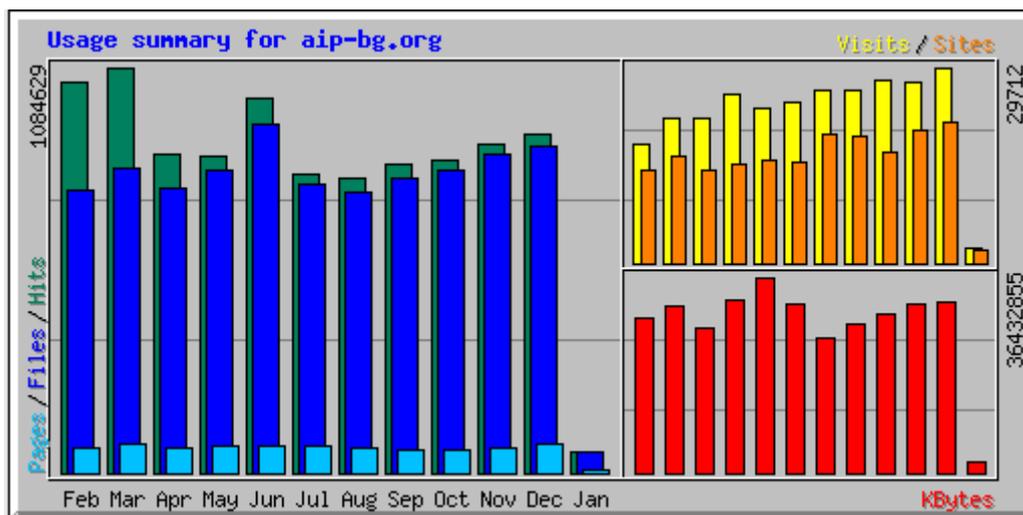
Страницата се поддържа посредством уеб платформа, която е част от вътрешната Система за управление на информацията на ПДИ. Това дава възможност за улеснена навигация в богатото съдържание на информационни и учебни материали, интегриране и визуализация на резултатите от специализираните проучвания на ПДИ.

ПДИ използва две метрики за статистиката на основната си страница.

Данните за посещаемостта на www.aip-bg.org за 2016 г. от Webalizer показват значително нарастване на броя на посещенията: 292 926 в сравнение с 175 550 за предната 2015. Средният брой на посещенията за 2016 (средно 24 410 на месец). По-голяма честота на влизания (hits) е регистрирана за месеци, през които ПДИ е публикувала нови ресурси или в водила специални кампании – януари – февруари: публикуване резултатите от втория конкурс за подкрепа на журналистически разследвания и [образователния филм „Имам правото да знам“](#), април – **Доклад за състоянието на достъпа до информация през 2015** и резултатите от проучване на уеб страниците на институциите; август и септември – кампанията за набиране на средства за подкрепа на дейността на ПДИ чрез платформата Indiegogo; септември и октомври – във връзка с номинациите и отразяването на церемонията за Деня на правото да знам (28 септември). Има нарастване на посещаемостта във връзка с провежданите от ПДИ Информационни дни „Достъп до информация“ в 6 града в страната през май, юни и октомври 2016 г. Отново голям брой на посещенията е регистриран при публикации в блога на ПДИ „Точка на достъп“.

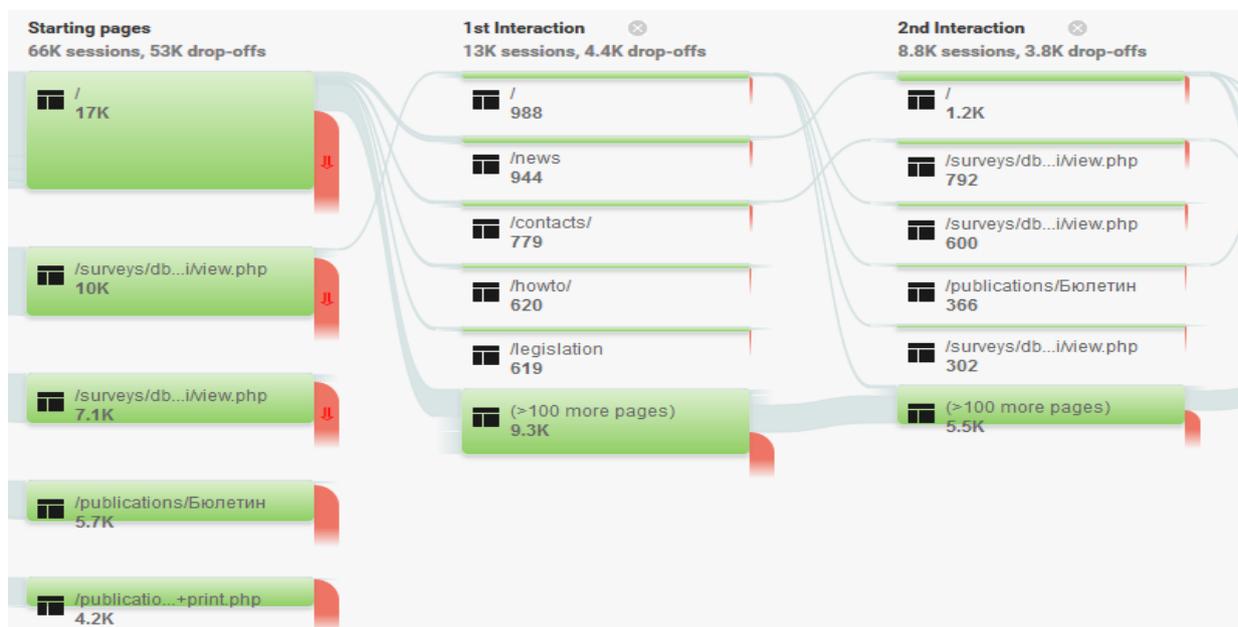
През 2016 г. процентът на посещенията от чужди сървъри е 10%. Най-голям брой са регистрирани от САЩ, Германия, Великобритания, Франция, Италия, Руската федерация, Украйна.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Извадка от статистиката за трафика на www.aip-bg.org (февруари 2016 – януари 2017 г.)

Статистиката от Google Analytics също отчита нарастване в броя на посещенията, който за 2016 е 66 294 (със 7 108 повече от предходната 2015). Най-голяма посещаемост е регистрирана в секциите „Проучвания“, „Бюлетин“ „Новини“, „Законодателство“ и „Случаи“.

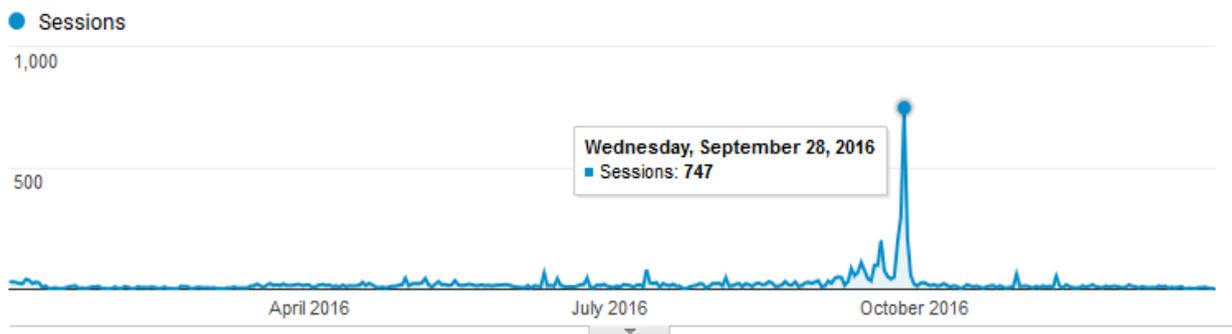
Извадка от статистиката на Google Analytics за www.aip-bg.org (януари – декември 2016 г.)

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Ден на правото да знам www.righttoknowday.net

ПДИ поддържа и обновява специална страница за Международния ден на правото да знам – 28 септември на български и английски език: <http://www.righttoknowday.net/>.

Статистиката на страницата за Деня на правото да знам вече се следи само от Google Analytics. Данните показват общ брой на посещенията на специализираната страница 7 876 през 2016. Наблюдава се лек спад в броя на посещенията в сравнение с миналата година (8 827 през 2015). Пикът в посещаемостта на тази страница е септември месец – 2 957 посещения от 2 118 уникални посетителя през септември 2016. Най-голям интерес от чужди сървъри е регистриран от Руската федерация, САЩ, Великобритания, Китай, Индия.

Извадка от статистиката за трафика на www.righttoknow.net (януари – декември 2016)

Достъп до информация и журналистически разследвания <http://www.ati-journalists.net/>

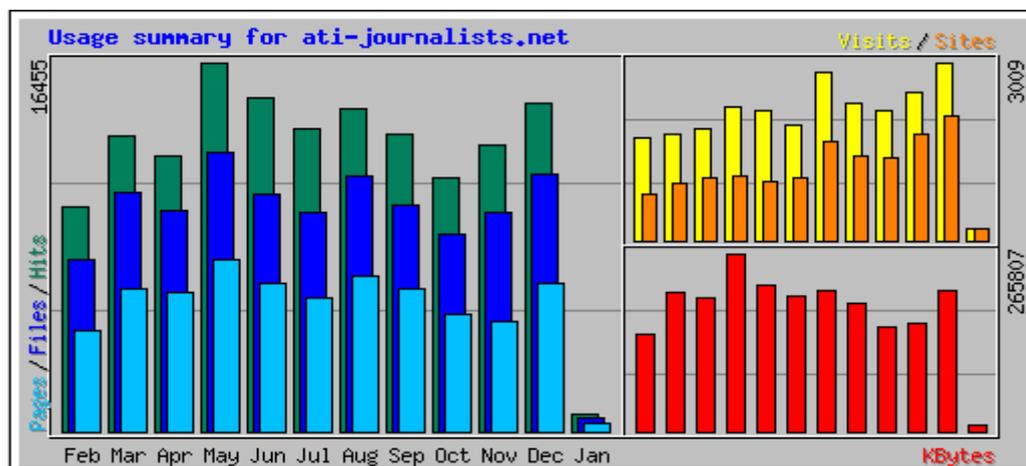
Към тази страница на ПДИ също се наблюдава значително увеличение на трафика от посетители. Общият брой на посещенията на страницата <http://www.ati-journalists.net/> за 2016 г. е 26 945, в сравнение с 18 038 през 2015.

През 2016 в нея бяха публикувани разследванията на деветимата журналисти, които получиха финансова подкрепа и правна помощ от ПДИ за своите

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

разработки в рамките на проекта „Граждански център в подкрепа на прозрачността в обществения живот“ подкрепен от фондация Америка за България :

<http://www.ati-journalists.net/bg/investigations/Razsledvania/205492/2016/>.

Извадка от статистиката за трафика на <http://www.ati-journalists.net/> (февруари 2016 – януари 2017 г.)

Блог „Точка на достъп“

Блогът на ПДИ „Точка на достъп“ е допълнително средство за комуникация на актуални новини и коментари върху случващото се в областта на достъпа до информация. През 2016 г. екипът на ПДИ публикува 5 материала в блога, към които бяха направени 4 коментара: www.blog.aip-bg.org. Някои от постовете бяха препечатани в широкопосещавани медии и доведоха до дебат по обществено значимите теми, които ПДИ коментира. Новите постове се изпращат автоматично на списък с абониралите се контакти. В момента абонатите на блога са 355, сред които предимно журналисти, НПО, и граждани.

Портал „Публични регистри“

Стартираният от ПДИ в края на 2011 г. портал „Публични регистри“: www.publicregisters.info придоби още по-голяма популярност с увеличаване на

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

потреблението на отворени данни за създаване на продукти в обществена полза. Порталът съдържа резултатите от правносравнителното проучване на ПДИ за състоянието на публичните регистри в България, както и проверка на съдържанието и формата на онлайн поддържаните регистри от институциите в България.

Статистиката на портала се следи само от Google Analytics. 81 414 са посещенията в портала за 2016 г, от които 68 561 са на уникални посетители. Прегледаните страници в портала са 127 653. Наблюдава се съвсем леко намаление, няма промяна в броя в сравнение с предходна 2015.

ПДИ във Facebook

Популярността на дейността на ПДИ се увеличава във Facebook. На страницата си ПДИ публикува препратки към публикации в блога „Точка на достъп“, месечния Информационен бюлетин, новини от страницата на ПДИ, публикации в други медии и партньорски организации, свързани с достъпа до информация, събития на ПДИ. Тази година ПДИ активно използва и Facebook страницата си за кампанията за набиране на средства за през платформата Indiegogo през август и септември 2016.

946 души „харесват“ страницата на ПДИ във Facebook. През 2016 имаше публикации, които бяха достигнати от 1 600 и 2 200 потребители: <https://www.facebook.com/AIPbulgaria/posts/>.

Youtube канал на ПДИ

ПДИ поддържа и свой канал в популярния портал за видео Youtube: <https://www.youtube.com/channel/UCDoIAzPqxIqkgAKKVf5jBLA>. Целта на канала е да увеличи популярността на продуктите и услугите, които ПДИ предлага, да увеличи аудиторията на кампанията за свобода на информацията. Към публикуваните досега ресурси в канала, през 2016 г. ПДИ публикува

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

образователния филм „Имам правото да знам“, който е гледан 508 пъти, а субтитрираната на английски версия – 2013 пъти.

Така видео ресурсите в Youtube канала на ПДИ стават 13, включвайки документалния филм „Медиите и достъпа до информация – Пет истории на разследващи журналисти“, клипове, съдържащи правен коментар върху конкретни казуси на журналисти, свързани с достъпа до информация, видео от церемонията за Деня на правото да знам – 28 септември 2014 г.

Оценка: Комуникирането на работата на екипа, участието в медийните дебати по въпроси, свързани с достъпа до информация, е също приоритетна дейност на ПДИ. Подготовката на публикации, разясняването на съдебната практика, участие в публичните дебати ангажира почти целия екип. Едновременно с това трима човека от екипа се занимават с наблюдение и систематизиране на публикациите в националните и местни медии, превод на материали. Този екип подготвя прессъобщенията и отразява събития, организирани от ПДИ. Тази работа е огромна по размер и предполага участието и координацията на целия екип.

Продукти: Блог, Бюлетин, три интернет страници, публикации на български и английски език

Необходими ресурси

1. Поддържане на три интернет страници: съдържателното поддържане на страниците, подготовка на публикации, превод на материали, наблюдение на мрежите, в които ПДИ членува и запознаване на интересуващите се с развитията в областта на достъпа до информация изисква участието както на тримата координатори така и съдействието на целият екип на организацията.

3. Финансово обезпечаване на подготовката и издаването на Бюлетина на организацията.

4. Средства за подготовка и издаване на български и на английски на Годишният доклад „Състоянието на достъпа до информация”.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

6. Сътрудничество на национално, регионално и международно равнище

ПДИ в Международната мрежа за застъпници за свобода на информацията

ПДИ беше инициатор и един от основателите на Международната мрежа на застъпниците за свобода на информацията - FOIAdvocates.¹²

Изпълнителният директор на ПДИ Гургана Жулева бе член на Управителния съвет на мрежата на застъпниците за свобода на информацията от създаването на мрежата през 2002 г. до 2014 г.

На изборите за нов УС на мрежата през октомври 2014 г. за член на УС беше избран Александър Кашъмов, ръководител на правния екип на ПДИ. Беше проведено и първото заседание на новия УС в Мадрид през февруари 2015 г.

Екипът на Програма Достъп до Информация и тази година активно участва в дейността на Международната мрежа за застъпници за свобода на информацията (FOIANet). ПДИ е неин основател и член, като в момента в дискуссионния списък на мрежата присъстват над 700 човека (представители на организации и частни лица) от целия свят. Освен за обмен на новини от застъпниците по света и отразяването на различни кампании мрежата, чрез обмен по електронна поща, предоставя и ценната възможност за провеждането на дискусии и консултации между членовете ѝ.

За 2016 г. ПДИ участва 11 пъти в дискусии по различни въпроси, свързани със застъпничеството и законодателствата за достъп до информация по света, информира застъпниците по света за 9 (към тези бяха добавени и 2 по дискуссионната мрежа на Партньорство за открито управление) събития и кампании, свързани със своята дейност. Дискутираните теми бяха:

---

¹² <http://foiadvocates.net/>

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

- Дали се публикуват, получените от задължените субекти заявления за достъп до информация, както и имената на заявителите;
- Дали националните олимпийски комитети са задължени субекти по законите за достъп до информация;
- Съставянето на списък на различните системи/портали/платформи, изградени от правителствата, за подаване на заявления за достъп до информация по интернет;
- Текат ли сроковете по законите за достъп до информация по време на официалните почивни дни в различните държави;
- Какъв е общият брой на законите за достъп до информация и за свобода на информацията по света;
- Какви инструменти използват застъпниците за оценка и наблюдение на законите за достъп до информация;
- Обсъждане по повод приемането на закон за свобода на информацията в Аржентина;
- Разисквания, свързани с развитието на стандартите на Съвета на Европа относно правото на достъп до информация и конкретно коментари по Решението на ЕСПЧ Унгарски хелзинкски комитет срещу Унгария.

Сътрудничество с партньорски организации и обмяна на опит

На 16-18 февруари 2016 Програма Достъп до Информация проведе двудневно обучение с представители на Център за граждански комуникации, Македония на тема „Оценка на активната прозрачност на публичните институции“. Екипът на ПДИ запозна гостите от Македония с историята и прилагането на Закона за достъп до обществена информация в България; с методологията и резултатите от одита на ПДИ на институционалните интернет страници и рейтинга на активната прозрачност; с дейността на координаторската мрежа от журналисти в областните градове и с кампаниите на ПДИ за повишаване познаването на правото на достъп до информация.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

През март 2016 година Диана Банчева, комуникационният координатор на ПДИ участва в организираното от мрежата на АТЛАС, на която ПДИ е член, обучение: Europe Lights Camera Liberty Workshop в Берлин.

През април 2016 ръководителят на правния екип на ФПДИ участва в конференция посветена на свободата на изразяване в Оксфорд.

През септември 2016 г. Александър Кашъмов участва в 4-та конференция организирана от Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа и др. под наслов „Свободата на изразяване в дигиталната ера” във Виена.

Александър Кашъмов, ръководител на правния екип на Фондация ПДИ, участва и в конференция, организирана от Европейския съд по правата на човека, в Страсбург, Франция през декември 2016.

Диана Банчева и Стефан Ангелов участваха в глобалната среща по Инициативата партньорство за отворено управление (ПОУ) в Париж през декември 2016 г.

Стефан Ангелов от екипа на ПДИ е независим наблюдател на процеса на инициативата ПОУ за България за втора поредна година.

Александър Кашъмов и Диана Банчева участваха и в конференцията, посветена на 250 годишнината на закона за свобода на информацията, организирана от офиса на представителя за свобода на медиите на Организацията за сигурност и сътрудничество през декември 2016 във Виена.

Мрежата на ПДИ в страната

Програма Достъп до информация проведе традиционната си работна среща с координаторите от журналистическата мрежа на 18 март 2016 в София. Изпълнителният директор на ПДИ Гергана Жулева представи резултатите от застъпническата дейност на организацията през изтеклата година. Бяха очертани целите и задачите пред ПДИ и пред координаторската мрежа за 2016.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Ръководителят на правния екип на ПДИ Александър Кашъмов се спря на измененията в ЗДОИ, като обърна внимание и на промените в ЗОП, по чиито законопроект ПДИ даде становище, както и по проекта на закон за предотвратяване на корупцията.

Дарина Палова от правния екип на ПДИ представи статистиката на случаите, постъпили за правна помощ през 2015 и характерните за тях тенденции. Адвокат Кирил Терзийски запозна журналистите със съдебната практика по делата за достъп до обществена информация през втората половина на 2015.

Диана Банчева представи статистика от посещаемостта на интернет страниците на ПДИ, Блога „Точка на достъп“ и Фейсбук страницата, както и новостите в тяхното съдържание.

Стефан Ангелов запозна участниците с изводите и препоръките от доклада на независимия изследовател за България към Независимият механизъм за оценка на Партньорство за открито управление за изпълнението на ангажиментите, заложи в втори план за действие на България за периода 2014–2015.

Въз основа на проведени разговори и интервюта, координаторите на ПДИ от страната очертаха готовността на институциите на регионално ниво да изпълнят новите задължения за активно публикуване на информация онлайн, въведени с измененията в ЗДОИ и необходимостта от обучения.

На срещата ПДИ връчи за девети път наградата „Координатор на годината“. Тя бе за Здравка Маслянкова, координатор във В. Търново. Маслянкова получи приза за подпомагането на заявители и публикуването на материали в местните медии и в бюлетина на ПДИ, свързани с изпълнението на ЗДОИ, с упражняването на правото да знам и дейността на ПДИ.

В периода май-юни и през октомври 2016 координаторите Валентин Хаджиев, Христо Христов, Дияна Бончева, Мариана Иванова, Борислав Курдов и Стела Ковачева поеха организацията и отразяването в местните медии на Информационните дни „Достъп до информация“ в рамките на проекта „Граждански център за подкрепа на прозрачността в обществения живот“. Във форумите в Смолян, Ст. Загора, Ямбол, Сливен, Търговище и Разград

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

участваха 164 представители на регионалната и местна администрация и НПО, а журналисти и граждани бяха консултирани при търсенето на информация от публични институции.

И през 2016 журналистите от мрежата участваха с публикации в местните медии. Там те отразиха традиционната среща с екипа на ПДИ през март в София, номинациите и церемонията по случай Деня на правото да знам, годишното проучване на ПДИ и Рейтинга на активната прозрачност, Информационните дни.

Координаторите написаха и организираха 57 публикации.

9 от тях излязоха в бюлетина на ПДИ - най-активен беше Тодор Гроздев с 4 публикации и Здравка Маслянкова с 3. Останалите 48 публикации са в местни медии, където най-активни бяха Тодор Гроздев с 8 публикации и Емилия Димитрова с 4.

Промяна в работата наложи съответната смяна на координаторите в Хасково и Сливен. Предстои и смяна на координатора в Пловдив.

Оценка: Националното и международно сътрудничество винаги е било важна част от работата на Програма Достъп до Информация. Създаването на мрежата в страната, иницирането на международната мрежа на застъпниците са неща, с които ПДИ се гордее. ПДИ участва в различни коалиции, следвайки своята мисия да подкрепя подобряването на отчетността, прозрачността на институциите и условията за упражняване на правото на информация.

Продукти: Мрежа от координатори, международна мрежа на застъпниците за свобода на информацията, членство в различни европейски организации на застъпници за по-голяма прозрачност, информиране на партньорски организации за състоянието достъпа до информация в България, участие в европейски и международни застъпнически кампании, повишаване на авторитета на организацията и споделяне на опита чрез участие в различни форуми, конференции, обучения, семинари.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Необходими ресурси

1. Координатор на мрежата, който поддържа връзка с журналистите в страната, следи медийните публикации;
2. Двама членове на екипа, които следят дискусиите и участват в споделяне на опита на ПДИ;
3. Средства за поне една среща на екипа на ПДИ с координаторската мрежа за очертаване на проблемите и изработване на стратегии;
4. Средства за пътувания в страната и чужбина, когато участието не е финансирано от организаторите.

7. Институционално укрепване и развитие

Екип

Екипът на Програма достъп до информация, извършил тази огромна по обем и важна по значение работа, е:

Гергана Жулева – изпълнителен директор на организацията

Александър Кашъмов – адвокат, ръководител на правния екип на ПДИ

Дарина Палова – адвокат

Кирил Терзийски – адвокат

Стефан Ангелов – юрист

Диана Банчева – комуникационен координатор

Николай Нинов – координатор на мрежата от журналисти

Ралица Кацарска – координатор

От юли 2015 година ПДИ има договор с външна фирма за счетоводно обслужване – „Адвайс плюс“.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Координация и контрол

Всеки понеделник екипът планира своите дейности въз основа на оперативния месечен план и на текущите проекти.

Контролът върху правната помощ, предоставяна от ПДИ, се осъществява чрез редовни статистически отчети от базата данни от вътрешната информационна система.

Програма достъп до информация кани всяка година одиторска компания за проверка на годишния отчет на организацията.

Програма достъп до информация предава своя годишен отчет в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на обществено полезна дейност към Министерство на правосъдието.

ПДИ се управлява от Управителен съвет и изпълнителен директор. Управителният съвет определя ежегодно приоритетите на фондация ПДИ и одобрява годишните отчети и бюджета на организацията.

Членове на Управителния съвет са:

д-р Гергана Жулева – изпълнителен директор

Димитър Тотев – председател

Александър Кашъмов

Йорданка Ганчева

Люба Ризова

Мариана Милошева-Круш

Невен Дилков

Павлина Петрова

Петко Георгиев

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

През 2016 г. Управителният съвет на ПДИ проведе две редовни заседания и едно неприсъствено.

На 25.03.2016 г. в гр. София, бул. "В. Левски" № 76, ет.3, ап.3, в офиса на ПДИ се проведе редовно заседание на Управителния съвет на фондацията в съответствие с чл. 12, ал. 8 от устава, свикано от изпълнителния директор Гергана Жулева. На това заседание УС прие Годишния доклад на ПДИ за 2015 г., представен от изпълнителния директор, и одобри бюджета и основните направления на работата за 2016 година.

На 11.05.2016 г. се проведе неприсъствено заседание на Управителния съвет на фондацията в съответствие с чл. 12, ал. 12 от устава, иницирано от изпълнителния директор Гергана Жулева относно решение за договора на изпълнителния директор. Договорът беше продължен с решение на УС.

На 16.12.2016 г. в гр. София, бул. "В. Левски" № 76, ет.3, ап.3, в офиса на ПДИ се проведе редовно заседание на Управителния съвет на фондацията в съответствие с чл. 12, ал. 8 от устава, свикано от изпълнителния директор Гергана Жулева. Беше представен проекта за финансов отчет за 2016 и проекта за бюджет на организацията през 2017 г. Бюджетният дефицит за 2017 година е много голям. Констатирано беше, че възможностите за кандидатстване по проекти са крайно ограничени и организацията трябва да се ориентира към консултантска дейност. Бяха обсъдени възможностите за набиране на средства чрез предоставяне на платени обучения, платена правна помощ.

ПДИ на 20 години

На 21 октомври 2016 в София Хотел Балкан Програма Достъп до Информация отбеляза 20 години от основаването на организацията с учредители, колеги, партньори. Събитието се проведе под патронажа на президента Росен Плевнелиев. Получихме поздравителни адреси от члена на Конституционния съд г-н Константин Пенчев, от министъра на правосъдието г-жа Екатерина Захариева, г-н Том ван Оорсхот – посланик на Кралство Холандия, Екатерина Бончева – член на Комисията по досиета, от г-жа Нанси Шилер, президент на

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

фондация „Америка за България”, от Националния омбудсман, от Агенция държавна финансова инспекция, от Държавна агенция „Национална сигурност”, Институт „Отворено общество” и много други.

Проекти

През 2016 година ПДИ работи по няколко проекта:

***Граждански център в подкрепа на
прозрачността в обществения живот***
Срок: юли 2014 – юли 2017

Подкрепен с грант от Фондация „Америка за България”

Цели на проекта:

1. Да се работи за съответствие на българското законодателство на международните стандарти в областта на отчетност, прозрачност и достъп до информация.
2. Да се продължи застъпничество за подобряване на активното публикуване на обществена информация и особено що се отнася до бюджетната и финансова откритост, обществените поръчки, разпределянето на средства от ЕС и устройствените планове.
3. Да се осигури подкрепа за търсещите достъп до обществена информация, особено в случаи от надделяващ обществен интерес.
4. Да се повиши осведомеността на гражданите за правото на достъп до информация.
5. Да се подкрепи разследващата журналистика като средство за постигане на по-голяма отчетност и прозрачност на управлението.
6. Да се развива партньорство и участие в мрежи за постигане на по-голяма отчетност и прозрачност на управлението.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

7. Да се укрепи позицията на ПДИ и да се развие капацитета ѝ като Граждански център за подкрепа на прозрачността.

Дейности:

1. Застъпничество за по-добро законодателство в областта на свободата на информация, въз основа на постоянно наблюдение на законодателните инициативи; представяне на [становища](#) и [препоръки](#) и активно участие в общественения дебат по проблематични въпроси.
2. Наблюдение на практиките по прилагане на законодателството за достъп до информация; извършване на [годишен одит на Интернет страниците на публичните институции](#); актуализация на [Рейтинга на активната прозрачност на институциите в България](#), както и [Карта на финансовата и бюджетна прозрачност на общините](#); и формулиране препоръки за улесняване на достъпа до информация и за постигане на по-голяма прозрачност и отчетност на публичната администрация в [годишни доклади за състоянието на достъпа до информация](#).
3. Предоставяне на [правна помощ, включително представителство в съда](#), в случаи на търсене на достъп до информация от надделяващ обществен интерес.
4. Провеждане на [кампании за повишаване на осведомеността](#) на гражданите и активното упражняване на правото на достъп до информация и поощряването на обществения дебат по въпроси, свързани с прозрачността и отчетността на управлението.
5. Подкрепа за [разследващата журналистика](#) в България чрез учредяването на награда за разследвания, свързани с прозрачността и отчетността на управлението.
6. Развитие на партньорството с национални и международни организации и мрежи за обмен на опит и застъпничество за повишаване на прозрачността и отчетността на управлението.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Увеличаване капацитета на неправителствените организации при търсене на обществена информация

финансиран в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009 – 2014 (www.ngogrants.bg)

Срок на проекта: май 2015 – февруари 2016 – април 2016 г.

Програма достъп до информация(ПДИ) проведе обучения за НПО в страната за измененията на ЗДОИ и оказва правна помощ на НПО в случаи на търсене и отказ от предоставяне на информация. Бяха разработени онлайн обучителни материали–филм, програми, ново издание на наръчника „Как да получим достъп до информация”. Целева група на проекта бяха НПО и журналистите от мрежата от координатори на ПДИ в 27 областни градове в страната.

Обща цел на проекта: Развитие на застъпническата роля на НПО за по-добър достъп до обществена информация и капацитета им за мониторинг на прозрачността на публичните институции.

Специфични цели:

- Създаване и ползване на механизми за предоставяне на знания за участието на НПО в разработването на политики на местно, национално и европейско ниво
- Изграждане и прилагане на умения за мониторинг, застъпничество и влияние върху публичните политики на местно, национално и европейско ниво
- Предоставяне на обучения по застъпничество и гражданско наблюдение за организации в отдалечени и географски изолирани места

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Основни дейности

1. Организиране и провеждане на обучения за НПО и активни граждански групи в 6 града.
2. Предоставяне на правна помощ при упражняване на правото на достъп до информация и използване на процедурите по ЗДОИ от НПО.
3. Организиране и провеждане на Национална конференция „Достъпът до информация–инструмент за постигане на нашите цели” в София.
4. Подготовка и издаване на учебителни и информационни материали за упражняване на правото на достъп до информация.
5. Развитие на капацитета на мрежата на ПДИ от координатори в страната.
6. Публичност, визуализация и медийно отразяване.

Очаквани резултати

1. Проведени 6 обучения с представители на НПО и неформални граждански групи в 6 града в страната
2. 100 представители на НПО запознати с последните изменения в ЗДОИ, международните стандарти и обучени в процедурите на ЗДОИ
3. Предоставена правна помощ, включително представителство в съда, в 150 случая на НПО и на активни граждани от цялата страна
4. Повишен капацитет на правните експерти на ПДИ в случаи на достъп до информация
5. Популяризирани случаи на НПО за достъп до информация в 8 броя на месечния информационен бюлетин на ПДИ до 2400 абоната
6. Организирана и проведена Национална конференция на НПО в София „Достъпът до информация – инструмент за постигане на нашите цели”
7. Актуализиран, отпечатан и онлайн публикуван наръчник „Как да получим достъп до информация ”
8. Учебителен филм „Имам право да знам“

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

9. Организирано и проведено обучение за 27 журналисти – координатори на ПДИ от областните градове

**Достъп до информация и обществени комуникации – практическа програма
1 септември 2016 – 31 май 2017**

Целта на проекта е: Целта на проекта е да се увеличат познанията и уменията на студенти от професионално направление "Обществени комуникации и информационни науки" в Нов български университет (НБУ) да търсят и използват обществена информация за целите на своята бъдеща работа като репортери, разследващи журналисти и ПР-и на обществени каузи или институции.

Дейности:

1. Разработване на програма за курс „Достъп до информация“ за студенти направление Обществени комуникации от Нов български университет
2. Провеждане на двумесечен курс „Достъп до информация“ за студенти направление Обществени комуникации и информационни науки от Нов български университет
3. Разработване на стажантска програма за студенти от направление Обществени комуникации и информационни науки от НБУ в Програма Достъп до Информация
4. Тримесечен стаж за студенти от НБУ в офиса на ПДИ
5. Организиране и провеждане на заключителен семинар за представяне на резултатите от проекта пред широк кръг от заинтересовани лица в Нов български университет

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

Лекторската програма за свобода на информацията

Период: 1 - 30 ноември 2016

С подкрепата на Посолството на САЩ

Цел: Споделяне на опита на САЩ по прилагане на закона за свобода на информацията за представители на администрацията, медиите, саморегулаторни органи на медиите и студенти по журналистика

Дейности:

1. Представяне на ЗДОИ и практиките по прилагането му на американския експерт от екипа на ПДИ.
2. Организиране и провеждане на конференция [„Достъпът до информация – предизвикателства след промените в законодателството. Опитът на САЩ и България“](#) в София на 15 ноември 2016, Гранд Хотел София с представители на държавни органи в системата на изпълнителната власт.
3. Среща на американския експерт с координатора по Инициатива „Отворено управление“.
4. Среща на американския експерт с журналисти.
5. Среща на американския експерт с представители на комисията за журналистическа етика.
6. Лекция на американския експерт пред студенти по журналистика и ПР от Нов български университет.

ГОДИШЕН ОТЧЕТ НА ПДИ ЗА 2016 г.

От юли 2015 година ПДИ е партньор на Центъра за либерални стратегии по проект [„Възход и крах на КТБ: институционални и политически последици“](#), финансиран от фондация „Америка за България“.

Бюджетът на ПДИ се формира на проектна база. През 2016 година приходите бяха в размер на **450,284.00 лв.**, а разходите за годината в размер на **478,816.00 лв.** През 2016 година ПДИ стартира платени обучения за представители на администрацията. Постъпленията от тази дейност са **6,681.69 лв.** През 2016 г. ПДИ започна да предоставя правна помощ срещу заплащане. Постъпленията от тази дейност са **3,410.22 лв.** Постъпилите в резултат на кампанията за подкрепа на достъпа до информация в България дарения са в размер на **8,116.90 лв.**

Осигурените към 31 декември 2016 г. средства до 30 юни 2017 г. са в размер на **165,979.00 лв.**

12.01.2017 г.

Гергана Жулева

София

Изпълнителен директор на ПДИ